Les 73 – Antwoorden

Opdracht 1: Ontrafel de Hebreeuwse termen voor Schriftelijke leer en Mondelinge leer

תוֹרָה שֶׁבִּכְתָב		Schriftelijke leer	תוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה		Mondelinge leer
תוֹרָה	toráh	Leer, onderwijzing	תוֹרָה	toráh	Leer, onderwijzing
שֶׁ	sjè	Die, dat (relat.vnw)	שֶׁ	sjè	Die, dat (relat.vnw)
בְּ	b^{e}	In, op, bij, door	עַל	al	Op, boven, over, wegens
כָּתַב	kátav [pa'al]	Schrijven	פֶּה	pèh	Mond
בִּכְתָב	bichtáv	In geschrift, schriftelijk	[בְּ]עַל־פֶּה	[b^{e}]'al pèh	Mondeling, uit het hoofd

Opdracht 2: Wat staat in deze Spreuk der Vaderen?

אִם אֵין קֶמַח אֵין תּוֹרָה	im en qèmach, en toráh	Indien geen (brood)meel, geen torah(studie),
אִם אֵין תּוֹרָה אֵין קֶמַח	im en toráh, en qèmach	Indien geen torah(studie), geen (brood)meel.

Opdracht 3: Vervoeg het werkwoord לָמַד lámad [pa'al] leren, studeren.

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd*		*Persoon*
Ik (m)	לוֹמֵד	lomed	לָמַדְתִּי	lámadti	אֶלְמַד	èlmad	אֲנִי
Ik (v)	לוֹמֶדֶת	lomèdèt	לָמַדְתִּי	lámadti	אֶלְמַד	èlmad	אֲנִי
Jij (m)	לוֹמֵד	lomed	לָמַדְתָּ	lámadtá	תִּלְמַד	tilmad	אַתָּה
Jij (v)	לוֹמֶדֶת	lomèdèt	לָמַדְתְּ	lámadt	תִּלְמְדִי	tilm^{e}di	אַתְּ
Hij	לוֹמֵד	lomed	לָמַד	lámad	יִלְמַד	yilmad	הוּא
Zij	לוֹמֶדֶת	lomèdèt	לָמְדָה	lám'dáh	תִּלְמַד	tilmad	הִיא
Wij (m)	לוֹמְדִים	lom'dim	לָמַדְנוּ	lámadnoe	נִלְמַד	nilmad	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	לוֹמְדוֹת	lom'dot	לָמַדְנוּ	lámadnoe	נִלְמַד	nilmad	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	לוֹמְדִים	lom'dim	לְמַדְתֶּם	l^{e}madtèm	תִּלְמְדוּ	tilm^{e}doe	אַתֶּם
Jullie (v)	לוֹמְדוֹת	lom'dot	לְמַדְתֶּן	l^{e}madtèn	תִּלְמְדוּ	tilm^{e}doe	אַתֶּן
Zij (m)	לוֹמְדִים	lom'dim	לָמְדוּ	lámdoe	יִלְמְדוּ	yilm^{e}doe	הֵם
Zij (v)	לוֹמְדוֹת	lom'dot	לָמְדוּ	lámdoe	יִלְמְדוּ	yilm^{e}doe	הֵן

Geb. wijs: m: לְמַד l^{e}mad, v: לִמְדִי limdi, mv: לִמְדוּ limdoe, infinitief: לִלְמוֹד lilmod.

Opdracht 4: Ontcijfer het handschrift, geef de uitspraak en de vertaling:

הוּא מוֹסֵר לִי אֶת הַתַּנָ"ךְ	hoe moser li et hatanách	Hij overhandigt [aan] mij de Tanach
אֲנִי קוֹרֵא שְׁנֵי פְּרָקִים בְּסֵפֶר יְשַׁעְיָהוּ	^{a}ni qore sjene p^{e}ráqim b^{e}sefèr y^{e}sjayáhoe	
		Ik lees twee hoofdstukken in het boek Jesaja
הַאִם הוּא בַּחוּר יְשִׁיבָה?	ha'im hoe bachoer y^{e}sjiváh?	Is hij talmoedstudent?

Les 74 – Achtervoegsels

Zoals werkwoorden worden vervoegd, met diverse voor- en achtervoegsels en klinkers, kunnen van een zelfstandig naamwoord of werkwoord ook andere woorden worden gevormd.

► Veel abstracte woorden zijn afgeleid van een zelfstandig naamwoord of werkwoord (meestal in de binyan hitpa'el) met het achtervoegsel וּת {oet}.

סֵפֶר	sefèr	Boek	סִפְרוּת	sifroet	Literatuur
לָמַד	lámad [pa'al]	Leren	לַמְדָנוּת	lamdánoet (v)	Geleerdheid

► Het achtervoegsel ָן {án} achter een werkwoord geeft iemand aan die dit doet.

שִׁקֵּר	sjiqqer [pi'el]	Liegen	שַׁקְרָן	sjaqqrán (m)	Leugenaar
פָּחַד	páchad [pa'al]	Bang zijn	פַּחְדָן	pachdán (m)	Lafaard, bangerd
לָמַד	lámad [pa'al]	Leren	לַמְדָן	lamdán (m)	Geleerde

► De klanken a-á in een werkwoordstam geven ook de persoon aan die dit uitvoert.

סִדֵּר	sidder [pi'el]	o.a. zetten van drukwerk	סַדָּר	saddár (m)	Zetter

► Het achtervoegsel ון {on} of het herhalen van de laatste twee letters wijst op een kleinere versie van iets. Meer hierover in les 78.

סֵפֶר	sefèr	Boek	סִפְרוֹן	sifron (m)	Boekje

► Het achtervoegsel תֶ {èt} kan allerlei betekenissen hebben.

אָדֹם, אָדוֹם	ádom	Rood	אַדֶמֶת	adèmèt (v)	Rode hond

► Het achtervoegsel ִי {i} geeft b.v. de inwoner, en soms de taal, van een land aan.

הוֹלַנְד	holand	Nederland	הוֹלַנְדִי	holandi	Nederlander

► Het achtervoegsel תִית {it} geeft gewoonlijk de taal van een land aan.

אַנְגְלִיָה	angliáh	Engeland	אַנְגְלִית	anglit	Engelse taal

Woordenschat: We spitten het werkwoord כָּתַב, schrijven, door en zien véél achtervoegsels.

כָּתַב	**kátav [pa'al]**	**Schrijven** (les 20)
כְּתָב	k^{e}táv (m)	Handschrift, schrift, officieel schrijven
כְּתַב־יָד	k^{e}táv-yád	Handschrift, manuscript
כְּתַב־עֵת	k^{e}táv-et	Tijdschrift
כִּתְבֵי־הַקּוֹדֶשׁ	kitve-haqqodèsj	De Heilige Schrift (*constructvorm van het meervoud van* כְּתָב)
בִּכְתָב	bichtáv (bw)	Schriftelijk
כַּתָּב	kattáv (m)	Journalist, reporter, correspondent
כַּתָּבֶת	kattèvèt (v)	Journaliste, reporter, correspondente
כַּתָּבָה	kattáváh	Reportage, (kranten)artikel
כַּתְבָן	katvan (m)	Schrijver
כָּתְבָנִית	kátvánit (v)	Typiste, secretaresse
כָּתְבָנוּת	kátvánoet (v)	Het vak van typiste
כְּתִיב	k^{e}tiv (m)	Spelling (zie les 05)
כְּתִיבָה	k^{e}tiváh (v)	(Het) schrijven
כָּתוּב	kátoev (bn)	Geschreven
הַכָּתוּב	hakkátoev	De Heilige Schrift, Bijbelvers
כְּתוּבִים	k^{e}toevim	Geschriften; een deel van de Tenach
כְּתֻבָּה, כְּתוּבָּה	k^{e}toebáh (v)	Huwelijksacte
כְּתֹבֶת, כְּתוֹבֶת	k^{e}tovèt (v)	Adres, inscriptie, opschrift
Van een intensieve vorm [pi'el] van het werkwoord zou afkomstig kunnen zijn:		
מִכְתָּב	michtáv (m)	Brief, geschrift, voorschrift, recept
הִכְתִּיב	**hichtiv [hif'il]**	**Dicteren**
הַכְתָּבָה	hachtáváh (v)	Dictee
תַּכְתִּיב	tachtiv (m)	Dictaat; verplicht voorschrift
הִתְכַּתֵּב	**hitkattev [hitpa'el]**	**Corresponderen, elkaar schrijven**
הִתְכַּתְּבוּת	hitkatvoet (v)	Correspondentie
לִמֵּד	**limmed [pi'el]**	**Onderwijzen, trainen,doceren**
לִמּוּד	limmoed (m)	Het onderwijs, de studie, het leren
תַּלְמוּד	talmoed (m)	Talmoed, studie, het studeren
תַּלְמִיד, תַּלְמִידָה	talmid, talmidáh (m, v)	Leerling(e), student, discipel, volgeling
לָמִיד	lámid (bn)	Leerbaar, onderwijsbaar

Opdracht 2: Geef de vertaling en de uitspraak. Zie les 39, 70

Zij [is] journaliste .....

Een goed handschrift .....

Haar slechte spelling .....

Ik (v) wil de schrijver ontmoeten .....

.....

אַתֶּם כּוֹתְבִים כַּתָּבָה לָעִיתוֹן .....

?הִיא כּוֹתֶבֶת אַנְגְלִית [בְּאַנְגְלִית] .....

.....

הַכְּתוֹבֶת עַל הַמִּכְתָּב .....

הִיא סָפְרָה אֶת הַעִיתוֹנִים .....

[אֲנִי] אֶכתוֹב לַשָׁבוּעוֹן .....

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord לְימֵד limmed [pi'el] Onderwijzen *(to teach)*. Controleer jezelf op de website www.hebrew-verbs.co.il of conjugator.reverso.net/conjugation-hebrew.html

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd*		*Persoon*
Ik (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנִי
Ik (v)	מְלַמֶּדֶת	m[e]lammèdèt	לִימַּדְתִּי	limmadti	אֲלַמֵּד	[a]lammed	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הוּא
Zij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הִיא
Wij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּם
Jullie (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵן

Geb. wijs: m: ....., v: ....., mv: ....., infinitief: לְלַמֵּד l[e]lammed

Bronnen: *en.wikipedia.org, millon, hebrewatmilah.org, hebrew-verbs.co.il, enz.www.etsy.com (foto)*